

KINH PHẬT THUYẾT TRƯỞNG GIẢ NỮ YÊM ĐỀ
GIÁ SƯ TỬ HỒNG LIỄU NGHĨA
Hán Dịch: Mất tên người dịch, nay dựa vào Bắc Lương Lục.
Việt Dịch: Ns. Diêu Châu
Chùa Phước Thiện Nha Trang.
Chứng nghĩa: Tỳ kheo Thích Đồng Minh.
Tỳ kheo Thích Tâm Hạnh.

---o0o---

Nguồn

www.quangduc.com

Chuyển sang ebook 11 – 8 - 2009

Người thực hiện : Nam Thiên – namthien@gmail.com

Link Audio Tai Website <http://www.phatphaponline.org>

---o0o---

Tôi nghe như vậy : Một thửa ruộng Phật cùng vô lượng Tỳ kheo, Tỳ kheo ni, Ưu bà tắc, Ưu bà di, chúng Đại Bồ tát ở vườn Kỳ Thọ Cấp Cô Độc thuộc nước Xá Vệ.

Lúc bấy giờ, về phía Tây cách thành Xá Vệ hơn 20 dặm, có một làng gọi là Trương Đề. Trong làng ấy có một Bà la môn tên Ba Tư Nị Ca. Ông ta học vấn rất uyên bác, có lòng tin sâu với giáo pháp và thực hành lời Phật dạy. Muốn thiết đại hội, Bà la môn ấy đến Kỳ Hoàn để thỉnh mời Phật và chúng Tăng. Đức Phật nhận lời mời của ông ta. Bà la môn trở về nhà sửa soạn. Thời gian đã đến, đức Phật cùng đại chúng đến nhà Bà la môn.

Thấy đức Phật đến, ông ta rất vui mừng khôn xiết, liền dẫn quyến thuộc đến chỗ Phật cùng nhau lễ Phật và cung kính đứng hầu. Bà la môn có một con gái tên Yêm Đề Giá, trước đây đã theo chồng, nay vừa mới trở về thăm viếng hầu hạ cha mẹ. Cô ấy dung mạo đẹp đẽ, tư cách quý phái, tâm nhu hòa khiêm tốn, tâm rộng rãi độ lượng, vợ chồng hòa thuận. Cô hầu hạ phụng dưỡng thân tộc và thờ chồng đúng phép, nét na dịu dàng không ai bằng. Cha mẹ và quyến thuộc đều ra đón Phật, chỉ có cô gái này ở trong phòng một mình không chịu ra. Từ khi sanh ra, cô gái này đã như vậy, cha mẹ cô không biết lý do vì sao nên đặt tên cô là Yêm Đề Giá.

Như Lai biết trưởng giả có một cô con gái ở trong nhà chưa ra, và cũng biết vì sao cô không ra. Nếu cô ra thì làm lợi ích vô lượng cho đại chúng và chư Thiên-nhơn.

Đức Phật liền bảo trưởng giả :

- Quyển thuộc của ông đã ra hết rồi chưa?

Bà la môn quì xuống, chấp tay trước Phật. Vì cô con gái không chịu ra nên ông lấy làm xấu hổ, im lặng không trả lời.

Biết ý ông ta, đức Phật nói :

- Giờ Ngọ đã đến, hãy sửa soạn cúng dường.

Vâng lời Phật, Bà la môn bày lễ cúng dường. Đại chúng và quyển thuộc của Bà la môn đã ăn xong, chỉ còn cô gái ấy chưa ăn. Như Lai cố lưu thức ăn lại trong bát, sai hóa nữ đem thức ăn ấy vào phòng đưa cho Yêm Đề Giá.

Khi ấy, hóa nữ nói kệ :

Cơm thừa này của Phật

Đấng Vô thượng ban cho

Tôi vâng lời Phật dạy

Xin người thanh tịnh nhận.

Yêm Đề Giá nói kệ :

Lành thay ! Đại từ bi

Biết con ở trong phòng

Ban cho món thức ăn

Xin kính nhận Thánh chi.

Và cô nói kệ trả lời hóa nữ :

Tôi thường luôn suy nghĩ

Việc làm của Đại Thánh

Tôi cũng giống như cô

Sao lại không thanh tịnh.

Nghe Yêm Đề Giá nói kệ, hóa nữ liền biến mất. Bấy giờ, Yêm Đề Giá tâm niệm nói kệ :

Chồng tôi nay ở đâu

Xin ra đón Thế Tôn

Nên biết tâm tôi tịnh

Mau đến cùng nhau nghe.

Nhờ sức tâm thanh tịnh của Yêm Đề Giá nên chồng của cô theo ý nghĩ ấy liền đến ngay. Thấy chồng đến, Yêm Đề Giá rất vui mừng, nói kệ khen :

Lành thay ! Đấng Đại Thánh

Theo nguyện con đến cứu

Không vi phạm giới nhỏ

Sợ sẽ không được nghe.

Thấy Yêm Đề Giá nói kệ như vậy, chồng cô ta trở lại nói kệ trách :

Chao ôi ! Nàng ngu quá

Không biết tự điều phục

Uổng Phật cho cơm thừa

Giữ giới để làm chi.

Bấy giờ, Yêm Đê Giá theo chồng đến chỗ Phật. Hai người lạy Phật và đại chúng rồi đứng cung kính.

Thế rồi, Yêm Đê Giá nói kệ khen :

Con nghĩ đại từ bi

Đáng cứu độ mười phương

Muốn lập tạng bí mật

Cho con cơm dư tinh

Đại Thánh rất khó gặp

Thế gian ai nghi ngờ

Có thể đến hỏi pháp

Mở ra cửa Bồ đề.

Khi ấy, Xá Lợi Phất liền bạch Phật :

- Bạch Thế Tôn ! Cô gái này là ai mà tự nhiên đến đây hỏi pháp như vậy?
Và nói kệ được cơm thừa?

Phật dạy :

- Này Xá Lợi Phất ! Đây là con gái của trưởng giả.

Xá Lợi Phất hỏi :

- Cô này từ đâu đến? Vì sao đến đây?

Phật dạy Xá Lợi Phất :

- Cô gái này không phải từ xa đến mà chính ở ngay trong nhà này. Tuy có cha mẹ quyền thuộc nhưng chồng của cô ta không có mặt. Tự ngăn ngừa vì

kính thuận với chồng nên không theo cha mẹ tùy tiện xuất hiện giữa đông người.

Xá Lợi Phát bạch Phật :

- Cô gái ấy có nhân lành gì mà được sanh vào nhà trưởng giả này, có dung mạo đẹp như vậy? Vì nhân duyên gì mà bị người chồng quản thúc như thế, nên không thể tự do yết kiến đức Phật và chúng Tăng?

Phật dạy :

- Nay Xá Lợi Phát ! Ông hãy đến hỏi cô ta thử xem.

Xá Lợi Phát hỏi cô ta :

- Vì nhân duyên gì mà cô được sanh vào nhà trưởng giả này? Và vì nhân duyên gì bị chồng quản thúc như vậy, không chịu ra yết kiến đức Phật và Tăng.

Yêm Đề Giá nói kệ :

Vì tôi không làm ác

Nên sanh nhà trưởng giả

Lại không chấp tướng nữ

Được chồng thanh tịnh ấy

Tôi luôn ở trong phòng

Cho là tự tại rồi

Việc ấy chưa vượt qua

Phật biết cho tôi com

Than ôi ! Thừa đại đức

Không biết nhân chân thật

Không vượt qua chút nào
Mà gọi đại tự tại
Tuy con ở trong phòng
Nhưng nghĩ Phật trước mặt
Ngài là bậc La hán
Theo Phật mà không thấy
Đại thánh chẳng phải sắc
Cũng chẳng lia sắc thân
Thanh văn thấy Ba tuần
Cho là người lực lớn
Than ôi ! Thừa đại đức
Không chút phương tiện Phật
Không biết nguyên nhân chính
Hiểu điên đảo về tôi.

Bấy giờ, Xá Lợi Phất im lặng suy nghĩ : “Cô gái này là ai mà giỏi như vậy?
Ta đây không thể sánh bằng”.

Biết tâm niệm của Xá Lợi Phất, đức Phật hỏi :

- Ông chớ vấn đáp mà sanh tâm phân biệt. Cô gái này đã từng gặp vô lượng
chư Phật thuyết pháp. Đó là đại dược ông chớ nghi ngờ.

Văn Thù Sư Lợi hỏi Yêm Đề Giá :

- Cô biết nghĩa sanh tử không?

Cô trả lời :

- Nhờ vào oai lực của Phật nên biết.

Văn Thù Sư Lợi hỏi :

- Nếu biết thì sanh là gì?

Trả lời :

- Sanh nghĩa là không sanh mà sanh.

Hỏi :

- Không sanh mà sanh là sao?

Trả lời :

- Nếu biết rõ bốn duyên Địa, Thủy, Hỏa, Phong hoàn toàn tự nó không có thật, do sự hòa hợp và tùy theo sự thích ứng của nó nên nói là sanh.

Hỏi :

- Nếu địa, thủy, hỏa, phong hoàn toàn nó không có thật, do sự hòa hợp nên gọi là tướng sanh, sao lại cho là sanh?

Trả lời :

- Mặc dầu ở chỗ sanh, nhưng không có sanh. Đó là chánh sanh nên nói có.

Văn Thù lại hỏi :

- Tử nghĩa là gì?

Trả lời :

- Tử là không tử mà tử.

Hỏi :

- Tử là không tử mà tử là sao?

Trả lời :

- Nếu biết rõ địa, thủy, hỏa, phong hoàn toàn không do chính nó mà tan rã. Nhưng theo sự thích ứng của nó mà nói, đó là tử.

Hỏi :

- Nếu biết địa, thủy, hỏa, phong hoàn toàn không do chính nó mà tan rã không có tướng tử thì sao lại cho là tử?

Trả lời :

- Mặc dầu ở trong tử mà tâm ấy không mất. Đó là chánh tử, nên nói có.

Văn Thù Sư Lợi hỏi :

- Thường nghĩa là gì?

Trả lời :

- Nếu hiểu rõ các pháp hoàn toàn sanh diệt, biến đổi, không nhất định, tương như huyễn, nhưng có thể theo sự thích ứng của nó mà nói thì đó là thường.

Hỏi :

- Nếu hiểu rõ các pháp hoàn toàn sanh diệt, biến đổi, không nhất định như huyễn thì đó là vô thường, sao lại nói là thường?

Trả lời :

- Các pháp sanh nhưng không tự nó sanh, diệt nhưng không tự nó diệt, cho đến biến đổi cũng vậy. Vì không phải tự nó làm được nên nói là thường.

Hỏi :

- Vô thường nghĩa là gì?

Trả lời :

- Nếu biết các pháp hoàn toàn không sanh diệt, theo tướng như vậy, nhưng lại theo sự thích hợp của nó mà nói, thì đó là vô thường.

Hỏi :

- Nếu biết các pháp hoàn toàn không sanh, không diệt, vậy tức là thường sao lại nói là vô thường?

Trả lời :

- Bởi vì các pháp tự tại biến đổi, tướng không nhất định không tự nó làm được. Ai biết như vậy nên nói có vô thường.

Hỏi :

- Không là nghĩa thế nào?

Trả lời :

- Nếu biết tướng các pháp chưa từng tự nó không, không hoại mà nay có; nhưng không mà bất không, có mà không có, nên gọi là Có- Không.

Hỏi :

- Nếu không mà bất không, có mà chẳng có thì không có sự việc ấy. Vì sao lại nói là nghĩa không?

Yêm Đề Giá nói kệ :

Than ôi ! Chơn đại đức

Không biết nghĩa chơn không

Sắc không có tự tướng

Đâu chẳng phải như không

Nếu không tự có không

Thì không thể chứa sắc

Vì không không tự không

Nên sanh ra các sắc.

Bấy giờ, Văn Thù Sư Lợi hỏi :

- Nếu có người biết rõ sanh mà không có tướng sanh thì cuộc sống sanh có được tồn tại không?

Trả lời :

- Có ! Mặc dầu tự biết rõ nhưng sức lực của họ chưa đầy đủ. Cho nên cuộc sống vẫn tồn tại.

Hỏi :

- Có người không biết, không hiểu về tánh sanh thì cuối cùng cuộc sống có được tồn tại không?

Trả lời :

- Không ! Vì sao? Vì nếu thấy tánh của sanh, mặc dầu nhờ sự điều phục nhưng ít được an ổn? Tướng của sanh không an ổn ấy luôn bị đổi tại. Nếu ai thấy tánh của sanh, mặc dầu ở chỗ bất an nhưng tướng an luôn được hiện tiền. Nếu ai không biết như vậy, mặc dầu có nhiều biện tài, giảng nói những kinh sách thâm sâu, nhưng đó là tâm sanh diệt. Nói lời sâu xa của thật tướng ấy giống như người mù nói về màu sắc, vì họ nhờ vào lời nói của người khác mà có thể biết được màu xanh, vàng, đỏ, trắng, đen, nhưng thật ra chính họ không thể thấy tướng chân thật của màu sắc. Người không thấy các pháp cũng vậy. Nhưng nay nói về sanh thì sự sanh là chết. Sự chết đối với người ấy đó là không có ý nghĩa sanh tử phải không. Nếu ai bị trói buộc vào thường và vô thường thì cũng như vậy.

Đại đức nên biết ! Không ấy tự nó cũng không phải không. Cho nên nói có nghĩa không.

Bấy giờ, Phật dạy Văn Thù Sư Lợi :

- Đúng vậy ! Đúng vậy ! Đúng như những lời Yêm Đề Giá nói, đó là lời chân thật không sai khác. Mặt trời có thể lạnh, mặt trăng có thể nóng nhưng những gì Yêm Đề Giá nói không thể thay đổi.

Xá Lợi Phát hỏi Yêm Đề Giá :

- Trí huệ biện tài của cô như vậy, được Phật khen ngợi là điều mà hàng Thanh văn chúng tôi không thể sánh bì. Làm thế nào để lia sắc tướng thân nữ này?

Cô trả lời :

- Tôi sẽ hỏi đại đức. Ngài hãy trả lời cho tôi. Thưa đại đức ! Hiện giờ ngài là nam phải không?

Xá Lợi Phát trả lời :

- Mặc dầu tôi thân nam nhưng tâm chẳng phải nam.

Cô nói :

- Thưa đại đức ! Tôi cũng vậy. Ngài đã nói đúng. Mặc dầu tôi là tướng nữ nhưng tâm chẳng phải nữ.

Xá Lợi Phát hỏi :

- Hiện nay cô bị chồng cô quản thúc. Vì sao vậy?

Cô trả lời :

- Thưa đại đức ! Ngài có thể tin vào lời nói của chính ngài không?

Xá Lợi Phát nói :

- Tôi tự tin. Vì sao không thể không tin?

Cô trả lời :

- Thừa đại đức ! Nếu tự tin thì vừa rồi ngài đã nói rằng sắc ngài là nam nhưng tâm chẳng phải nam. Như vậy tâm và sắc có hai sự hoạt động. Nếu đại đức tin vào lời nói ấy thì đối với tôi thì ngài không sanh ác kiến với chồng tôi. Đại đức là nam, cho tôi là tướng nữ. Vì thân nữ của tôi đã phá hoại tâm của đại đức. Nếu là nam mà thấy thân nữ kia thì không có lòng tin với pháp.

Xá Lợi Phất nói :

- Tôi không dám sanh ác kiến với cô.

Cô trả lời :

- Vì đối diện với Thế Tôn nên không dám nói lời chân thật. Nếu thật sự không sanh ác kiến vì sao Ngài nói với tôi rằng : “Hiện nay cô bị chồng cô quản thúc”. Do đâu mà nói như vậy.

Xá Lợi Phất nói :

- Vì tôi đã lìa tập khí từ lâu nên nói như vậy, chẳng phải tâm thật.

Cô gái hỏi :

- Thừa đại đức ! Ngài hãy trả lời cho tôi. Thừa đại đức ! Ngài nói đã lìa tướng nam nữ đã lâu. Vậy thừa đại đức ! Sắc đã lìa lâu hay tâm đã lìa lâu.

Bấy giờ, Xá Lợi Phất im lặng không trả lời. Thế rồi Yêm Đề Giá nói kệ :

Nếu tâm lìa từ lâu

Hoàn toàn không sanh kiến

Ai bị làm người nữ

Với sắc sanh bất tịnh

Nếu nói lìa sắc lâu

Pháp vốn không tự có

Hoàn toàn không bị dơ

Thì làm gì tạo ác

Than ôi ! Thừa đại đức

Uổng học không thể biết

Mình nam nghĩ tôi nữ

Chẳng phải vọng tưởng sao

Xin sám hối đại đức

Với pháp chớ sanh nghi

Lời tôi nói trên đây

Là nhờ thần lực Phật.

Sau khi Yêm Đề Xá nói kệ, trong hội có hơn một ngàn Tỳ kheo, Tỳ kheo ni, Ưu bà tắc, Ưu bà di, trời, người phát tâm Vô thượng Bồ đề. Có năm ngàn người trong đó có người đắc Vô sanh pháp nhãn, có người đắc pháp nhãn, có người đắc tâm giải thoát. Có vô lượng chúng Thanh văn đối với Phật pháp mà sanh tâm xấu hổ vô cùng.

Phật dạy Xá Lợi Phất :

- Cô gái ấy chẳng phải là người phạm, cô ta đã gặp vô lượng chư Phật, có thể nói Kinh Liễu Nghĩa Sư tử hống này làm lợi ích cho vô lượng chúng sanh. Ta cũng đã từng cùng với cô gái ấy thờ phụng vô lượng chư Phật. Không bao lâu cô ấy sẽ chứng thành chánh giác. Khi nghe cô ta nói pháp giải thoát thì trong chúng ấy sanh lòng tin chân thật. Vì họ từ lâu đã nghe pháp của cô ta giảng, nên nay có thể tin đúng đắn. Vậy phải tin Kinh Liễu Nghĩa Sư tử hống ấy chớ nghi ngờ.

Phật dạy A Nan :

- Ông hãy thọ trì những lời vấn đáp ở trong Kinh Liễu Nghĩa Sư Tử hống của cô Yêm Đề Giá con trưởng giả này. Ta phó chúc cho ông. Ông hãy giữ gìn cẩn thận.

A Nan thưa :

- Xin vâng bạch Thế Tôn ! Con xin nhận lãnh.

Sau khi nghe Yêm Đề Giá nói pháp, đại chúng rất vui mừng khôn xiết. Ai nấy đều như pháp tu hành.

KINH PHẬT THUYẾT TRƯỞNG GIẢ NỮ YÊM ĐỀ GIÁ SƯ TỬ HỒNG
LIỄU NGHĨA

--- o0o ---
Hết